

Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Bir Ders ve Öğretim Tekniği Olarak Dramaya Yönelik Görüşlerinin

Examination of Preschool Teacher Candidates' Views on Drama as a Course and a Teaching Method

DOI=<http://dx.doi.org/10.17556/jef.17855>

Şule FIRAT DURDUKOCA*

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, drama dersini almış okulöncesi öğretmen adaylarının bu derse ve bir öğretim tekniği olarak dramaya yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma, 2013-2014 eğitim-öğretim yılı Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 47 öğretmen adayından elde edilen verilerle yürütülmüştür. Araştırmada tarama modeli kullanılmış, veriler standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yaklaşımı kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adayları; drama dersinin beklentilerini karşıladığını, drama dersinin daha verimli geçmesi için öncelikle uygun fiziksel ortamın sağlanması gerektiğini, drama tekniğinin okulöncesi öğrencilerinin çeşitli kazanımlara ulaşmalarını kolaylaştıracağını, drama tekniğinin kullanım sıklığını arttırmak için öncelikle tüm eğitim kademelerine drama dersinin eklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcük: drama, öğretim tekniği, okulöncesi öğretmen adayları

Abstract

The main purpose of this research is to examine preschool teacher candidates' views on drama as a course and a teaching method. Research was carried out with data obtained from 47 teacher candidates who completed drama course 2013-2014 academic year, the Kafkas University Faculty of Education, Department of Preschool Education. The survey method was used in the study. The research data were collected using a standardized open-ended interview approach. The results of the study; teachers candidates have stated that drama course met their expectations, physical environment should be created to get more productivity from drama course, drama method will facilitate preschool students' reaching objectives, drama course should be added of all levels of education to increase the frequency of use of drama technique.

* Yrd. Doç. Dr., Kafkas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, drsulefirat@gmail.com

Keywords: drama, teaching method, preschool teacher candidates

Giriş

0-6 yaş arası çocukların eğitimini kapsayan okulöncesi dönem, çocukların öğrenmeye en açık oldukları, en yoğun ve hızlı öğrenmelerin yaşandığı dönemdir. Çocuklar bilişsel, sosyal, duyuşsal, fiziksel, dil gelişimlerinin %70'ini 0-6 yaş arasında tamamlamaktadırlar (Erkoca-Akköse, 2008). Bu yaş grubundaki çocuğa sunulan zengin çevresel ve eğitsel olanaklar, çocuğun sağlıklı bir beyin gelişimine sahip olabilmesinin koşullarından biridir (MEB, 2013). Bu nedenle okul öncesindeki çocukların eğitimine verilen önem son yıllarda giderek artmakta ve eğitimde çocuğu bir bütün olarak (bilişsel, duyuşsal, sosyal, ahlaki, dil, psikomotor vb.) geliştirecek öğretim yöntem ve teknikleri tercih edilmeye çalışılmaktadır. Bu öğretim tekniklerinden biri de “drama” tekniğidir.

Drama, sözcük olarak eski Yunanca’da “bir şey yapmak” ve “oynamak” anlamlarına gelen “dran” kelimesinden türetilmiştir (Akoğuz ve Akoğuz, 2011). Drama kelimesinin Türkçe bir karşılığı bulunmamakta, ancak bir davranış olarak “-miş gibi yapma” şeklinde İngilizceden Türkçeye çevrilebilmektedir (Kaba ve Şimşek, 2012). Drama; doğaçlama ve rol oynama gibi tiyatro ve drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde katılımcıların bir yaşantıyı, olayı, fikri, eğitim ünitesini, soyut bir kavramı, davranışı eski bilişsel örüntülerinin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duyu ve yaşantıların gözden geçirildiği oyunsu süreçlerde anlamlandırılması, canlandırılması olarak tanımlanmaktadır (San, 1991).

Drama, son yıllarda kendisinden sıklıkla söz ettiren bir öğretim tekniği haline gelmiştir. Eğitim-öğretim ortamlarında “drama” kavramı ile birlikte “psikodrama”, “eğitici drama”, “yaratıcı drama” gibi kavramlar da kullanılmaktadır. Psikodramada amaç; katılan bireylerin katarsis elde etme, iç göru kazanmaları yolu ile psikolojik gelişimlerinin sağlanması ve böylece tedavi edilmeleridir (Önder, 2004:28). Yaratıcı drama, önceden yazılmış bir metin olmaksızın katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak oluşturdukları eylem durumları ve doğaçlama canlandırmalardır (San, 1998). Eğitici drama ise; mümkün olduğunca

esnek olmakla birlikte, temel kuralları önceden ve dışarıdan belirlenmiş, bir grupta yaşayan, yetişkin bir lider (örneğin bir öğretmen) tarafından yönlendirilen ya da en azından başlatılan ve çocuklar tarafından bir grup oyunu gibi algılanabilen etkinliklerin bütünüdür (Önder, 2004:31). Bu çalışmada kullanılan “drama” kavramı, eğitici ve yaratıcı dramayı kapsamaktadır.

Eğitici ve yaratıcı drama öğrencilerin; başkaları gibi düşünebilme, problem çözme, yaratıcılık, farklı görüşler ortaya koyabilme, diğerlerine karşı kişisel görüşlerini tahlil edebilme, tartışma, zihinsel kapasiteyi geliştirme, karar verebilme gibi bilişsel becerilerinin gelişimine katkı sağlamakta (Bertiz, 2011; Güven, 2012; Pinciotti, 1993, Akt: Ormancı ve Ören, 2010), duygularının farkına varma ve ifade edebilme, sosyal farkındalığı artırma, arkadaşlık ilişkilerini geliştirme, ortak hareket etme, empati, kendine güven, dayanışma ve paylaşma duygusunun gelişimi, hoşgörülü olma gibi sosyal ve duygusal becerilerin gelişimini sağlamakta (Önder, 2004:47-53; Tanniseven ve Aykaç, 2013), oyun kurma ve oynama, yaşadığı olayları vücut hareketleri ile anlatmaya çalışma, vücudunu koordineli bir şekilde amaca uygun olarak kullanma (Yazar, Çelik ve Kök, 2007) becerisi ile de devinişsel becerilerinin gelişimine olanak tanımaktadır.

Dramanın öğrenenlerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel gelişimlerini sağladığı gibi akademik başarılarını arttırdığı (Adıgüzel ve Timuçin, 2010; Aksoy ve Akkaya, 2012; Aykaç ve Adıgüzel, 2011; Çam, Özkan ve Avinç, 2009; Kahyaoglu, Yavuzer ve Aydede, 2010), güdülenme düzeyini arttırdığı (İflazoğlu ve Tümkiye, 2008), yabancı dil öğrenimini kolaylaştırdığı (Tüm, 2010), kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağladığı (Tanniseven ve Aykaç, 2013) sosyal becerileri geliştirdiği (Akfırat, 2004; Kara ve Çam, 2007; Yassa, 1999; Yüksel, Kurtdede-Fidan, Tabak ve Karataş, 2010), iletişim becerilerini arttırdığı (Arslan, Erbay ve Saygın, 2010; Başçı ve Gündoğdu, 2011; Oğuz ve Altun, 2013; O’Hara, 1997; Paksu ve Ubuz, 2009; Rances, 2005) da bilinmektedir. Ancak öğrenenlerin drama yoluyla bu gelişmeleri sağlayabilmeleri için dramanın öğretmen rehberliğinde uygulanması ve drama eğitimi verecek kişinin alan uzmanı olması gerekir.

Adıgüzel’e (2000) göre dramada öğretmen, drama sürecinin temelini oluşturan kişidir. Drama sürecinde öğretmen, dramayı

uygulayacak olan öğrencilerden ve çalışılan mekândan daha önemlidir (Ormancı ve Ören, 2010). Drama çalışmalarında hayati bir öneme sahip olan öğretmenlerin de bu tekniğin etkili ve verimli kullanılabilmesi için drama tekniği hakkında bilgilerinin yeterli olması gerekir. Bu doğrultuda Yazıcı ve Demiroğlu (2013) çalışmalarında drama eğitimi veren kişilerin mutlaka alanlarında uzman olması gerektiğini, çünkü alanında uzman olmayan kişiler tarafından verilecek drama eğitiminin yarardan çok çocuklara zarar vereceğinin unutulmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Benzer şekilde San'a (1990) göre de drama lideri, drama ve oyun tekniklerini iyi bilen biri olmalıdır. Ancak günümüzde öğretmenlerin bir bölümü görev yaptıkları süre içerisinde ya drama ile ilgili gerekli bilgileri kendi çabaları, araştırmaları sonucunda edinmekte ya da bu tekniği gerekli alt yapıya sahip olmadıkları için kullanmamaktadırlar. Nitekim drama tekniğinin kullanımına ilişkin öğretmenlerle yapılan çalışmalarda öğretmenlerin drama yönelik hizmet içi kurslara ihtiyaç duyduklarını belirttikleri görülmektedir (Bakar, Keleş ve Koçakoğlu, 2009; Elitok-Kesici, 2014; Gürol, 2003).

Drama okulöncesi öğretmenlerinin meslek yaşantılarında sıklıkla kullandıkları öğretim tekniklerinden biridir. Özellikle okulöncesi eğitim programı içerisinde drama etkinliklerine yer verilmekte hatta ideal bir okulöncesi eğitim sınıfında “dramatik oyun merkezleri” adlı bir öğrenme merkezinin bulunması önerilmektedir. (MEB, 2013). Öğretmenlerin mesleki yaşantılarında drama tekniğini öğrenme ortamlarında kullanmaları, dramatik oyun merkezlerini sınıf ortamında oluşturup çocukların bu alanlarda drama çalışmaları yürütebilmeleri için, hizmet öncesi eğitim süreçlerinde drama tekniği hakkında bilgi sahibi olmaları önemlidir. Bu nedenle YÖK tarafından okulöncesi öğretmenliği öğretmen yetiştirme programlarına drama dersi eklenmiştir. Dolayısıyla bu bölümlerde öğrenim gören öğretmen adaylarının drama dersine yönelik görüşleri önemlidir. Bu çalışmada “Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda zorunlu bir ders olarak yer alan drama dersini almış öğretmen adaylarının bu derse ve bir öğretim tekniği olarak dramaya yönelik görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aramak amaçlanmaktadır. Araştırmada bu amaca ulaşmak adına aşağıdaki alt problemler öğretmen adaylarına yöneltilmiştir:

1.Sizce drama nedir? Kısaca açıklayınız.

2.Drama dersi almadan önce bu dersten beklentileriniz nelerdi?

3.Drama dersi aldıktan sonra beklentilerinizin karşılandığını düşünüyor musunuz? Niçin?

4.Drama dersinin daha verimli geçmesi için önerileriniz nelerdir?

5.Okulöncesinde drama tekniğinin kullanımının öğrencilerin hangi kazanımlara daha kolay ulaşmasını sağlayacağını düşünüyorsunuz?

6.Drama tekniğinin eğitim kademelerinde kullanım sıklığının artması için önerileriniz nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın çalışma grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okulöncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı 2. sınıfında öğrenim gören ve yaklaşık 56 saat drama dersini almış olan 47 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada bu sınıfın çalışma grubu olarak seçilme nedeni, drama dersinin okulöncesi öğretmen adayları lisans programına göre 2. sınıfta okutulan bir ders olması, öğretmen adaylarının drama dersine ve drama tekniğine yönelik bilgilerinin diğer sınıf düzeylerine göre daha güncel olmasıdır.

Araştırmanın modeli

Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, ekleme çabası gösterilmez (Karasar, 2012:77).

Araştırma verilerinin toplanması

Araştırmanın verileri “görüşme” yöntemi ile toplanmıştır. DeMarrais’a (2004, Akt: Merriam, 2013:85) göre görüşme;

görüşmeci ve katılımcının birlikte yer aldığı, araştırma yapılan alana yönelik hazırlanan sorulara odaklanarak birlikte konuşma sürecidir. Görüşmenin amacı, görüşmecinin duygularını, bakış açısını ve perspektifini derinlemesine keşfetmektir (Baş ve Akturan, 2013:111). Araştırmada görüşme türlerinden standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yaklaşımı kullanılarak veriler toplanmıştır. Bu yaklaşım dikkatlice yazılmış ve belli bir sıraya konulmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşülen bireye bu sorular aynı tarazda ve sırada sorulur (Patton, 1987; Akt: Yıldırım ve Şimşek, 2013:151). Araştırmada görüşmecilere sorulacak sorular; literatür taraması yapılarak ve benzer çalışmalar incelenerek (Güven, 2012; Kaba ve Şimşek, 2012; Başçı ve Gündoğdu, 2011; Kılıçaslan ve Gün, 2011; Ormancı ve Ören, 2010), daha önce drama dersini almış olan öğrenciler ile görüşmeler yapılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan sorular, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde drama dersini yürüten öğretim elemanlarının görüşlerine sunulularak iç geçerlik ve soruların anlaşılma düzeyi incelenmiştir. Uzman görüşü sonucunda uygun olmadığı düşünülen 2 soru görüşme formundan çıkarılarak sorulara son şekilleri verilmiştir.

Hazırlanan sorular araştırmacı tarafından bir form haline getirilerek görüşmecilere yöneltilmiştir. Öğretmen adayları ile yürütülen her bir görüşme ses kayıt cihazı ile kaydedilerek yaklaşık 40 dakikalık bir zaman dilimi içerisinde tek oturumda sonlandırılmıştır.

Verilerin analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analize göre; elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Betimsel analizde; bireylerin görüşlerini yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmektedir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları, düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve sonuçlara ulaşılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013:256). Araştırmada, öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilen ve ses kayıt cihazına kaydedilen görüşmeler yazıya geçirilmiş, sorular araştırmacının temaları olarak belirlenmiştir, sorulara verilen yanıtlara göre temalar altındaki kodlar oluşturulmuştur. Tema altı kodlar

araştırmacı dışında daha önce drama dersini yürütmüş olan iki öğretim üyesi tarafından da kodlanmış, oluşturulan bu bağımsız kodlar karşılaştırılarak verilerin analizi için görüş birliği sağlanmıştır. Araştırmanın güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994)'ın önerdiği, Güvenirlik= Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı formülüyle hesaplanmış ve tüm soruların güvenirlilik ortalaması %81 olarak tespit edilmiştir. Miles ve Huberman'a (1994) göre güvenirlilik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir. Araştırmanın güvenilirliği sağlandıktan sonra veriler kodlara ve temalara göre yeniden düzenlenerek tablollaştırılmış, frekans ve yüzde değerleri ile birlikte araştırmanın "Bulgular" bölümünde sunulmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının sorulara vermiş oldukları bazı çarpıcı yanıtlar ise betimlenmiştir. Betimleme sürecinde araştırmanın gizliliği ve etiği açısından öğretmen adaylarının isimlerine yer verilmemiş, adaylar A1, A2, A3...kodları ile isimlendirilmiştir. Araştırma makalelerinde, buraya yöntem kısmı eklenmeli ve yukarıdaki önerilere dikkat edilmelidir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda öğretmen adaylarına yönlendirilen açık uçlu sorulardan elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1'de öğretmen adaylarının "Sizce drama nedir? Kısaca açıklayınız." sorusuna yönelik verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo1. Dramanın Tanımına Yönelik Görüşler

Görüşler	f	%
Canlandırma işidir.	21	32
Yaratıcılığı ve kendine güveni geliştiren bir öğretim tekniğidir.	9	14
Bir düşüncenin, kavramın, metnin beden dilini kullanarak anlatımıdır.	9	14
Yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlayan öğretim tekniğidir.	6	9
Çocuğun bedensel, duyuşsal, devinişsel yönlerini geliştiren bir öğretim tekniğidir.	6	9
Çocuğa toplumsal kuralları kalıcı olarak öğreten bir öğretim tekniğidir.	5	7
Bir kişinin ya da grubun herhangi bir metni tiyatral şekilde sergilemesidir.	4	6
Sembolik bir oyun çeşididir.	4	6
Empati kurma gücünü geliştiren bir öğretim tekniğidir.	2	3
TOPLAM	66	100

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının %32'sinin dramayı; "canlandırma işi", %14'ünün "yaratıcılığı ve kendine güveni geliştiren bir öğretim tekniği" ve "bir düşüncenin, kavramın, metnin beden dilini kullanarak anlatımı", %9'unun ise "yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlayan öğretim tekniği" ve "çocuğun bedensel, duyuşsal, devinişsel yönlerini geliştiren bir öğretim tekniği" olarak tanımladıkları görülmektedir. Bu doğrultuda görüş belirten adaylardan bazıları'nın ifadeleri şöyledir:

"Drama canlandırma işidir. Bir etkinliği, bir oyunu canlandırma işidir. (A2)"

"Drama tam olarak yaratıcı birey yetiştirmeyi amaçlar. Drama yaratıcı, kendine güvenen, eleştirel düşünen bireyler yetiştirme tekniğidir. (A1)"

"Drama, bir öyküyü, bir metni beden dilini kullanarak canlandırmadır. (A20)"

"Drama, uygulayan kişilerin hem bilişsel, hem duyuşsal hem de devinimsel özelliklerini ortaya çıkaran, çocukta özbenlik oluşumuna katkı sağlayan bir uygulamadır. (A23)"

Tablo 2'de öğretmen adaylarının "Drama dersi almadan önce bu dersten beklentileriniz nelerdi?" sorusuna yönelik verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo2. Öğretmen Adaylarının Drama Dersi Almadan Önce Bu Dersten Beklentilerine Yönelik Görüşleri

Görüşler	f	%
Kendime olan özgüvenimi arttıracak bir ders süreci geliştirmek	15	23
Kendimi rahat ifade edebilmek	11	17
Eğlenceli bir ders süreci geçirmek	8	13
Diğer derslere göre daha aktif olmak	7	11
İşbirlikçi bir sınıf ortamı oluşturmak	7	11
Drama tekniği hakkında bilgi sahibi olmak	7	11
Mesleğe ısınmamı sağlayacak bir ders süreci geçirmek	4	6
Bir beklentim yoktu	3	5
Empati yeteneğimi geliştirmek	2	3
TOPLAM	64	100

Tablo 2'ye göre öğretmen adaylarının; %23'ü drama dersi almadan önce bu dersten beklentilerinin “kendilerine olan güvenlerini arttıracak bir ders süreci geçirmek” olduğunu, %17'si “kendilerini rahat ifade edebilme” becerisini geliştirmeyi, %11'i “diğer derslere göre daha aktif olma”, “işbirlikçi bir sınıf ortamı oluşturma”, “drama tekniği hakkında bilgi sahibi olma” yı beklediklerini belirtmişlerdir. Adayların drama dersinden beklentilerini ifade eden görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

“Çekingen bir kişiliğim var. Beklentim güven duygumu geliştirmesi. (A41) ”

“Duygularımı daha rahat ifade etme gibi bir beklentim vardı. Sınıftaki arkadaşlarımın karşısında çok rahat utanmadan çekinmeden etkinliklere katılmak istiyordum. (A38) ”

“Drama dersinden kendimi ifade edebilme ve empati yeteneğimi daha çok gelişmeyi bekledim. (A40) ”

Tablo 3'de öğretmen adaylarının “Drama dersi aldıktan sonra beklentilerinizin karşılandığını düşünüyor musunuz? Niçin?” sorusuna yönelik verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Drama Dersi Aldıktan Sonra Beklentilerinin Karşılanıp Karşılanmadığına Yönelik Görüşleri

Görüşler	f	%	Nedenlere yönelik ifadeler	f	%
Beklentilerim karşılandı.	45	96	Artık kendimi daha rahat ifade edebiliyorum.	15	25
			Özgüvenim gelişti.	10	17
			Arkadaşlık bağlarım güçlendi.	9	15
			Öğrendiklerim mesleki hayatıma katkı sağlayacak.	8	14
			Dersler eğlenceli geçti.	7	12
			Dramanın nasıl bir öğretim tekniği olduğunu öğrendim.	6	10
Beklentilerim karşılanmadı	2	4	Öğrendiklerim daha kalıcı oldu.	2	3
			Gerekli ortam ve zaman yoktu.	1	2
			Aktivite yetersizlikleri vardı.	1	2
TOPLAM	47	100	TOPLAM	59	100

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının %96'sı drama dersini aldıktan sonra beklentilerinin karşılandığını, %4'ü ise beklentilerinin

karşılanmadığını düşünmektedirler. Beklentilerinin karşılandığını düşünen adayların %25'i bu duruma neden olarak *artık kendilerini daha rahat ifade edebildiklerini*, %17'si ise *özgüvenlerinin arttığını* belirtmişlerdir. Beklentilerinin karşılanmadığını düşünen adayların ise %2'si bu duruma neden olarak *gerekli ortam ve zamanın olmadığını*, geri kalan %2'si ise *aktivite yetersizliğini* göstermişlerdir. Her iki duruma yönelik düşüncesini belirten adaylardan bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir.

“Beklentilerimin karşılandığını düşünüyorum, çünkü bu dersten sonra çok büyük topluluklar karşısında daha rahat davranabilirim, elimi kolumu nereye koyacağımı düşünmem. (A42)”

“Evet, çünkü drama esnasında sınıf ortamında rolümü yaptım ve baskı altında kalmayıp kendimi rahatça ifade ettiğimi düşünüyorum. (A9)”

“Uygulama için yeterince zaman ve ortam olmadığından çok fazla beklentiler karşılanmamıştır. (A3)”

“Tam anlamıyla karşılandığını düşünmüyorum, çünkü aktiflikte yetersizlikler vardı. (A7)”

Tablo 4’de öğretmen adaylarının “Drama dersinin daha verimli geçmesi için önerileriniz nelerdir?” sorusuna yönelik verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Drama Dersinin Daha Verimli Geçmesine Yönelik Görüş Önerileri

Görüşler	f	%
Uygun fiziksel ortam sağlanmalı	33	44
Yeterli araç-gereç temin edilmeli	20	26
Canlandırma etkinliklerine ağırlık verilmeli	9	12
Ders saati arttırılmalı	6	8
Alanında uzman hocalardan ders alınmalı	5	7
Yapılan drama çalışmaları farklı ortamlarda sergilenmeli	2	3
TOPLAM	75	100

Tablo 4 incelendiğinde drama dersinin daha verimli geçmesi için; adaylarının %44’ünün uygun fiziksel ortam sağlanması, %26’sının yeterli araç-gerecin temin edilmesi, %12’sinin ise canlan-

dırma etkinliklerine ağırlık verilmesi önerilerinde buldukları görülmektedir. Bu doğrultuda görüş belirten adaylardan bazılarının görüşleri şöyledir:

“Üniversitenin drama dersi için ayrı bir sınıf ortamı oluşturması gerekir. Sahnesi olan anfi tarzı bir sınıf olmalı. İstediklerimize ulaşmak için gerekli ortam oluşturulmalı. Sahne dekoru olmalı, ışıklandırma ya da perde bulunmalı. (A20)”

“Drama dersi uygun ortamda yapılmalı. Bu ortam ne çok dar ne de çok geniş olmalı. Prova alanları oluşturulmalı, öğrenciler burada etkinliği sürekli prova ederek tam anlamıyla hazırlanmalı. (A1)”

“Drama salonu kurulup burada drama etkinliklerini yürütebileceğimiz materyaller ve malzemeler temin edilebilir. (A23)”

“Uygun ortam sağlanmalı ve dramaya canlandırma çalışmalarını ile başlanmalı. (A2)”

Tablo 5’de öğretmen adaylarının “Okul öncesinde drama tekniğinin kullanımının öğrencilerin hangi kazanımlara daha kolay ulaşmasını sağlayacağını düşünüyorsunuz?” sorusuna yönelik verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 5. Drama Tekniğinin, Öğrencilerin Ulaşmalarını Kolaylaştıracakı Kazanımlara Yönelik Görüşler

Görüşler	f	%
Kendini rahat ifade edebilme	26	19
Dili etkili kullanabilme	25	18
Özgüveni geliştirebilme	20	14
İşbirlikçi çalışma ortamı sağlayabilme	15	11
Etkili iletişim kurabilme	12	9
Kurallara uyabilme	10	7
Empati kurabilme	10	7
Yaratıcı düşünme	8	6
Saygılı davranabilme	6	4
Kelime dağarcığını geliştirebilme	5	3
Eleştirel düşünme	3	2
TOPLAM	140	100

Tablo 5'e göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %19'u drama tekniğinin öğrencilerin "kendilerini rahat ifade edebilme", %14'ü "özgüveni geliştirebilme", %9'u "etkili iletişim kurabilme", %6'sı ise "yaratıcı düşünme" kazanımlarına ulaşmasını kolaylaştıracağını düşünmüşlerdir. Bu düşüncelere sahip adaylardan bazıının görüşleri şöyledir:

"Dramanın dil gelişimi sağlayacağı, kendini ifade edebilme yetisini kolaylaştıracağını düşünüyorum. (A18)"

"İletişim becerisini geliştirir, kendine olan güveni artar, sosyal bir ortam geliştirilir, empati yapma yeteneğini geliştirir. (A13)"

"Sosyal yönden gelişir, kuralları öğrenirler, topluma yarar sağlayacak şeyleri öğrenirler. (A35)"

"Drama tekniği öğrencilere empati kurma, dil gelişimlerini sağlama, sosyal gelişim, çocuğun kendini ifade etmesi, başkalarının haklarına saygı gösterme becerilerini kolay kazandırır. (A36)"

Tablo 6'da öğretmen adaylarının "Drama tekniğinin eğitim kademelerinde kullanım sıklığının artması için önerileriniz nelerdir?" sorusuna yönelik verdikleri yanıtlar yer almaktadır.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Drama Tekniğinin Kullanım Sıklığını Arttırmaya Yönelik Görüş Önerileri

Görüşler	f	%
Tüm eğitim kademelerine drama dersi eklenmeli	14	24
Öğretim üyeleri drama tekniği hakkında bilinçlendirilmeli	13	23
Okullarda drama sınıfları hazırlanarak öğrenciler dramaya teşvik edilmeli	12	22
Öğrenciler cesaretlendirilmeli	7	12
Drama tekniğinin önemi ile ilgili seminerler düzenlenmeli	7	12
Okullarda drama kulüpleri kurulmalı	4	7
TOPLAM	57	100

Tablo 6 incelendiğinde drama tekniğinin eğitim kademelerinde kullanım sıklığını arttırmak için adayların; %24'ü "tüm eğitim kademelerine drama dersi eklenmelidir", %22'si "okullarda drama sınıfları hazırlanarak öğrenciler dramaya teşvik edilmeli", %12'si ise "öğrenci-

ler cesaretlendirilmeli” ve “drama tekniğinin önemi ile ilgili seminerler düzenlenmeli” önerilerinde bulunmuşlardır. Adaylardan bazılarının görüşleri aşağıda belirtilmiştir:

“Birinci sınıftan üniversite son sınıfa kadarki müfredatlara drama dersi eklenmeli. (A46)”

“Öğretim üyelerinin bu konuda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Dramanın faydaları hakkında bilinçlendirilmelidirler. Bu sayede eğitimin her kademesinde drama rahatlıkla kullanılabilir. (A28)”

“Öğretim üyelerine dramanın önemi ve derste drama gibi seminerler verilerek dramanın ne kadar önemli olduğuna vurgu yapılabilir. (A13)”

Sonuç ve Tartışma

Okul öncesinde drama; çocuğun yaparak yaşayarak öğrenmesini amaçlayan, bütün gelişimlerini destekleyen, daha önceden belirlenmiş amaçları olan, olayları sözel veya sözel olmayan iletişim yöntemleriyle ifade etmeye dayalı, içinde canlandırmaların olduğu bir etkinliktir (MEB, 2013). Okulöncesi öğretmenlerinin drama etkinliğini tanımda belirtilen şekliyle sınıf ortamında uygulayabilmeleri için, hizmet öncesi eğitim süreçlerinde drama uygulamaları yaparak dramaya yönelik görüş sahibi olmaları önemlidir. Okulöncesi öğretmen adaylarının bir ders ve öğretim tekniği olarak dramaya yönelik görüşlerini inceleyen bu araştırmada, öğretmen adaylarından elde edilen görüşme sonuçları incelendiğinde; öğretmen adaylarının %32’sinin dramayı “canlandırma işi” olarak tanımladıkları görülmektedir. Bu durum benzer araştırmaların sonuçlarında da gözlenmektedir. Güven (2012) tarafından yürütülen araştırmada, ilköğretim öğretmenlerinin dramayı “canlandırma faaliyeti” olarak tanımladıkları görülmektedir. Ayrıca literatürde dramaya yönelik yapılan tanımlamalar incelendiğinde de dramanın “yaşamsal durumları canlandırma” çalışması olarak tanımlandığı görülmektedir (Genç, 2005; Ömeroğlu, Turan ve Can-Yaşar, 1999, Akt: Yılmaz, 2013; Özcan, 2004).

Görüşmeye katılan öğretmen adayları drama dersini almadan önce bu dersten beklentilerini; kendilerine olan güvenlerini geliştirmek, kendilerini daha rahat ifade edebilmek, eğlenceli bir ders süreci geçirmek, diğer derslere göre daha aktif olmak, işbirlikçi bir sınıf or-

tamı oluşturmak, empati yeteneğini geliştirmek, drama tekniği ve uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmak, mesleğe ısınmayı sağlamak olarak belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının %96'sı beklentilerinin karşılandığı açıklamıştır. Okulöncesi öğretmenliği lisans programında drama dersi 2 saat teorik, 2 saat uygulama olmak üzere toplam 4 saatlik bir ders olarak belirlenmiştir (YÖK, 2007). Bir yarıyıldan yaklaşık 28 saatlik süreç içerisinde öğretmen adaylarının, okulöncesi eğitimin amaçlarına uygun olarak kendi yazdıkları senaryoları veya hazır metinleri sınıf ortamında arkadaşları ile işbirliği içerisinde sınıf ortamında canlandırmaktadırlar. Bu süreç içerisinde öğretmen adayları yaratıcı oyunlar yazma konusunda kendilerine güvenlerini geliştirebilirler, topluluk önünde konuşarak kendilerini rahatça ifade edebilme becerisi kazanabilirler, oyun süresince farklı bir kimliğe bürünerek, büründükleri kimliğin duygu ve düşüncelerini anlayama çalışarak empati becerisini geliştirebilirler, sınıf arkadaşları ile oyun oynayan öğretmen adayları mesleki yaşantılarında bu oyunları öğrencileri ile oynayacaklarından mesleklerine daha iyi ısınabilirler. Nitekim araştırmanın bu alt boyutundan elde edilen sonuçlar literatürdeki benzer araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Oğuz ve Altun (2013) tarafından yürütülen araştırmada yaratıcı drama eğitiminin öğretmen adaylarının sosyal ilişkilerinde daha rahat davranmalarını, kendilerini daha iyi ifade edebilmelerini, iletişim becerilerinin gelişmesini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Başçı ve Gündoğdu (2011) tarafından yürütülen araştırmada, drama dersi ile ilgili beklentilerine ulaştığını düşünen öğretmen adayları artık kendilerini daha rahat ifade ettiklerini, özgüven kazandıklarını, iletişim, işbirliği ve empati becerilerinin geliştiğini belirtmişlerdir. Yüksel, Kurtdede-Fidan, Tabak ve Karataş tarafından yürütülen çalışmada drama dersini alan öğretmen adayları, ders sürecinin sonunda kendilerini sözel olarak daha iyi ifade edebildiklerini, kendilerine olan güvenlerinin arttığını, drama uygulamaları sırasında arkadaşlarıyla paylaşımlarının arttığını, empati becerilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir (2010). Paksu ve Ubuz (2009) çalışmalarında drama temelli eğitimin öğrenenlerin iletişim ve işbirlikli öğrenme becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmışlardır. Yassa (1999) çalışmasında da yaratıcı dramanın sosyal etkileşimi ve kendine güveni geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %4'ü drama dersi aldıktan sonra beklentilerinin karşılanmadığını belirtmiştir. Öğretmen

adayları bu olumsuz duruma, drama uygulamalarını yürütecek yeterli ortam ve zamanın olmadığını gerekçe olarak göstermişlerdir. Araştırmanın yürütüldüğü fakültede drama dersi için uygun bir drama salonunun ve gerekli araç-gereçlerin olmaması araştırmacı ve öğretmen adaylarının yaklaşık 14 haftalık ders sürecinde sıkıntı yaşamasına neden olmuştur. Öğretmen adayları sabit sıraların bulunduğu, oyunlar için her türlü eyleme imkân tanımayan, araç-gereçten yoksun dar sınıflarda drama dersi kapsamında canlandırmalar yapmışlardır. Hâlbuki drama etkinliklerini uygulamak için çevrenin, çocukların birbirlerine dokunamayacakları kadar geniş, canlı ve gelişmeye açık, oynanacak öykü ya da rollerle ilgili gerçek veya gerçeğe çok benzeyen nesnelerin bulunduğu bir ortam olması gerekir (Önder, 2004:89-90). Araştırmanın bu alt boyutundan elde edilen sonuç benzer araştırmalarda da rastlanmaktadır (Gürol, 2003; Yılmaz, 2013).

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının drama dersinin daha verimli geçmesi için, öncelikle uygun fiziksel ortamın sağlanması ve yeterli araç-gereçlerin temin edilmesi önerisinde bulunmuşlardır. Bu sonuç, öğretmen adaylarının drama dersinden beklentilerin karşılanmadığını belirttikleri araştırma sonucu ile birlikte ele alındığında oldukça manidardır. Yeterli fiziksel ortam ve ortamda kullanıma açık araç-gereç olmadığından yakınan öğretmen adayları bu dersin verimliliğini arttırmak için öncelikle bu eksiklerin giderilmesi gerektiğini düşünmüş olabilirler. Bertiz'e (2011) göre okullarda bir öğretim yöntemi olarak uygulamaya konulan dramanın uygulanma sürecindeki bileşenler incelendiğinde, bu süreçte genel olarak; öğrencinin, öğretmenin, idarecinin, uygulamanın yapılacağı fiziksel mekânın (drama salonu, salondaki araç gereçler) olduğu görülür. Bu bileşenlerin her birinin drama sürecinin etkin ve verimli olmasında etkili olduğu söylenebilir. Bu bileşenlerden birinde yaşanabilecek sorunlar bu mekanizmanın işleyişinde çeşitli aksaklıkların başlangıcı olabilir. Ayrıca öğretmen adayları dersin daha verimli geçmesi için; canlandırma etkinliklerine ağırlık verme, ders saatini arttırma, alanında uzman hocalardan ders alma önerilerini geliştirmişlerdir. Öğretmen adaylarının geliştirdiği bu öneriler literatürdeki benzer araştırmalarda da rastlanmaktadır (Elitok-Kesici, 2014; Gürol, 2003; Kılıçaslan ve Gün, 2011; Yazıcı ve Demiroğlu, 2013). Öğretmen adayları drama dersinin verimini arttırmak için yapılan drama çalışmalarını farklı ortamlarda sergileme önerisini geliştirmişlerdir. Fakültelerde öğretmen adayları tarafından yürütülen

darama çalışmalarının sınıf öğretmenliği, fen bilgisi öğretmenliği, matematik öğretmenliği gibi farklı bölüm ve programlarda öğrenim gören öğretmen adaylarına sergilenmesi; katılımcıların yaptıkları çalışmalardan daha çok zevk almalarına, dramanın tanıtımı, amacı, uygulanış şekli konusunda meslektaşlarına bilgi verme gibi bir sorumluluk yüklenerek yapılan çalışmaları ciddiye almalarına olanak sağlayabilir.

Araştırmada öğretmen adayları, okulöncesinde drama tekniğini kullanmanın öğrencilerin; kendini rahat ifade edebilme, dili etkili kullanabilme, özgüveni geliştirebilme, işbirlikçi çalışma ortamı sağlayabilme, etkili iletişim kurabilme, kurallara uyabilme, empati kurabilme, yaratıcı düşünme, saygılı davranabilme, kelime dağarcığını geliştirebilme, eleştirel düşünme kazanımlarına ulaşmalarını kolaylaştıracağını belirtmişlerdir. Okulöncesi eğitim programı incelendiğinde programda yer alan “dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder, kendini yaratıcı yollarla ifade eder, başkalarıyla sorunlarını çözer” kazanımlarına ulaşmalarında drama tekniğinin kullanılması önerilmektedir. Ayrıca okuma-yazmaya hazırlık çalışmalarında, dil becerilerinin gelişimini destekleyen Türkçe etkinliklerinde, kendilerine güvenlerini geliştirmek için yapılacak çalışmalarda, sosyal becerileri geliştirme çalışmalarında drama (canlandırma) çalışmalarının uygulanması önerilmektedir (MEB; 2013). Dolayısıyla araştırmaya katılan öğretmen adaylarının drama tekniğini kullanarak öğrencilerin daha kolay ulaşabileceklerini düşündükleri kazanımlar ile okulöncesi eğitim programında belirtilen drama uygulamalarının amaçlarının örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmada öğretmen adayları dramanın eğitim kademelerinde kullanım sıklığının artması için; tüm eğitim kademelerine drama dersinin eklenmesi, öğretim üyelerinin drama tekniği hakkında bilinçlendirilmesi, okullarda drama sınıfları hazırlanarak öğrencilerin dramaya teşvik edilmesi, öğrencilerin cesaretlendirilmesi, drama tekniğinin önemi ile ilgili seminerler düzenlenmesi, okullarda drama kulüpleri kurulması gerektiği önerilerinde bulunmuşlardır. Bu öneriler; ders sürecinde aktif olan, arkadaşları ile bir araya gelerek ve yaratıcı düşünme becerilerini kullanarak öyküler yazan, kostümler hazırlayan, oyuna yönelik provalar yapan, sınıf arkadaşlarının önünde öykülerini canlandıran öğretmen adaylarının bir ders ve öğretim tekniği olarak dramadan keyif aldıklarının ve dramanın önemine inandıklarının bir göstergesidir. Araştırmanın bu alt boyutundan elde edilen sonuçlar Ormancı ve Ören (2010) tarafından yürütülen araştırma sonucu ile

benzerlik göstermektedir. Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerini inceleyen bu araştırmada da öğretmen adayları; drama dersini yürütecek öğretmenlerin hizmet içi kurslar ve seminerlerle eğitilmesi gerektiği, dramayı yürütecek uygun ortamların sağlanması gerektiği, drama dersinin eğitim fakültelerinin tüm bölümlerinde olması gerektiğini belirtmişlerdir. Altıntaş ve Kaya (2012) tarafından yürütülen çalışmada, derslerde drama tekniğini kullanabilmek amacıyla MEB bünyesindeki okulların fiziki ortam, araç-gereç ve materyal bakımından uygun hale getirilmesi gerektiği önerisinde bulunulmuştur.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun; dramayı canlandırma işi olarak tanımladıkları, drama dersinden kendilerine olan güvenlerini arttırmasını bekledikleri ve bu beklentilerinin karşılandığını, drama dersinin daha verimli geçmesi için uygun fiziksel ortamın sağlanması gerektiğini, drama tekniğinin öğrencilerin kendilerini rahat ifade edebilme ve dili etkin kullanabilme kazanımlarına daha kolay ulaştıracaklarını, tüm eğitim kademelerine drama dersi eklenerek daramanın kullanım sıklığının artabileceğini belirttikleri tespit edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Drama, sadece drama derslerinde uygulanan bir öğretim tekniği olarak kalmamalı, ilköğretimden fakültelere kadar tüm eğitim kademelerinin çeşitli derslerinde de uygulanma sıklığını arttıracak çalışmalar yapılmalıdır. Bu amaçla öğretmenler ile drama alanında uzman eğitimciler bir araya getirilerek işbirliği içinde bulunmaları sağlanabilir.

Eğitim kurumlarında drama dersleri veya drama tekniğinin kullanımı için gerekli olan fiziksel ortam, araç-gereçler hazırlanmalıdır.

Öğrencilerin drama çalışmalarına gönüllü olarak katılabilmeleleri için, onları çalışmalar sonucunda elde edebilecekleri kazanımlar konusunda bilgilendirecek, aynı zamanda onları bu uygulamalara teşvik edecek ve cesaretlendirecek seminerler, konferanslar, video gösterileri düzenlenmeli, drama kulüplerinden veya derneklerden uzmanlar eğitim kurumlarına davet edilmelidir.

Öğrenenlerin drama çalışmalarından avantaj sağlayabilmeleri için eğitimcilerin drama tekniği konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları sağlanmalıdır.

Kaynaklar

- Adıgüzel, H.Ö. & Timuçin, E. (2010). The effect of creative drama on student achievement in the instruction of some development and learning theories. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 9, 1741-1746.
- Adıgüzel, H. Ö. (2000). Yaratıcı drama öğretmeni yetiştirmenin önemi ve gerekliliği. *Eğitim ve Yaşam Dergisi*, 5, 17-18.
- Akfırat, F. Ö. (2004). Yaratıcı dramanın işitme engellilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(1), 9-22.
- Akoğuz, A. & Akoğuz, M. (2011). *Yaratıcı drama etkinlikleri*. İstanbul: Final.
- Aksoy, B & Akkaya, M. (2012, 1-3 Ekim,). *Sosyal bilgilerde göç konusunun drama yöntemiyle öğretiminin akademik başarıya etkisi*. Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Eğitim Bilimleri Araştırmaları Sempozyumunda Sunulan Bildiri, Sinop, Türkiye.
- Altıntaş, E. & Kaya, H. (2012). Fen bilgisi öğretmen adaylarının drama yöntemiyle fen ve teknoloji dersinin işlenmesine yönelik öz-yeterlik ve tutumları. *Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 28(4), 287-295.
- Arslan, E., Erbay, F. & Saygın, Y. (2010). Yaratıcı drama ile bütünleştirilmiş iletişim becerileri eğitiminin çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerine etkisinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 1-8.
- Aykaç, M. & Adıgüzel, Ö. (2011). Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 297-314.
- Bakar, E., Keleş, Ö. & Koçakoğlu, M. (2009). Öğretmenlerin MEB 6. sınıf fen ve teknoloji dersi kitap setleriyle ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 41-50.
- Baş, T. & Akturan, U. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Başçı, Z. & Gündoğdu, K. (2011). Öğretmen adaylarının drama dersine ilişkin tutumları ve görüşleri: Atatürk Üniversitesi örneği. *İlköğretim Online*, 10(2), 454-467.
- Bertiz, H. (2011). İlköğretim okullarında yaratıcı drama yönteminin kullanılması ve yaygınlaşması sürecinde karşılaşılan engeller ve sorunların müfettişlerin görüşleri ile belirlenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(40), 34-56.
- Çam, F., Özkan, E. & Avinç, İ. (2009). Fen ve teknoloji dersinde drama yönteminin akademik başarı ve derse karşı ilgi açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi: Köy ve merkez okulları örneği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 459-483.
- Elitok-Kesici, A. (2014). Drama dersine ilişkin öğretmen görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 186-203.

- Erkoca-Akköse, E. (2008). *Okulöncesi eğitimi fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirlemede yaratıcı dramının etkililiği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Genç, H. N. (2005). Eğitimde drama veya dramada eğitim. *Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi (KKEFD)*, 12, 89-104.
- Gürol, A. (2003). *Okulöncesi öğretmenleri ile okul öncesi öğretmen adaylarının eğitimde dramının uygulanmasına ilişkin görüşleri*. 25.12.2014 tarihinde http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/158/gurol.htm adresinden alınmıştır.
- Güven, A. Z. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıf Türkçe derslerinde drama yönteminin kullanımı üzerine nitel bir çalışma. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 1(2), 52-66.
- İflazoğlu, A. & Tümkaya, S. (2008). Öğretmen adaylarının güdülenme düzeyleri ile drama dersindeki akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 61-73.
- Kaba, H. & Şimşek, P.Ö. (2012). *İlköğretim bölümü yüksek lisans öğrencilerinin fen ve teknoloji öğretiminde yaratıcı drama yönteminin uygulanmasına ilişkin görüşleri (Hacettepe Üniversitesi örneği)*. 26.12.2014 tarihinde http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/2485-30_05_2012-22_52_27.pdf adresinden alınmıştır.
- Kahyaoglu, H., Yavuzer, Y. & Aydede, M. N. (2010). Fen bilgisi dersinin öğretiminde yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 741-758.
- Kara, Y. & Çam, F. (2007). Yaratıcı drama yönteminin bazı sosyal becerilerin kazandırılmasına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 145-155.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (23. Basım) Ankara:Nobel.
- Kılıçaslan, M. & Gün, F. (2011, 27-29 April). *Okul öncesi öğretmenlerinin yükseköğretimde verilen drama dersinin yeterliliğine ilişkin düşüncelerinin incelenmesi*. Paper presented at the 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya, Turkey.
- MEB (2013). *Okulöncesi eğitim programı*. 15.02.2014 de <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden alınmıştır.
- Merriam, B. S. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çeviren: Turan, S.) Ankara:Nobel.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. California: SAGE Publications.
- O'Hara, M. (1997, 8-12 April). *Process and product: some perspectives on the effect of presentation and performance in preparing pgce secondary english students to teach drama*. Paper presented at the Researching Drama and Theatre in Education. International Conference, University of Exeter,UK

- Ormancı, Ü. & Ören, Ş. F. (2010). Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: demirci eğitim fakültesi örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 165-191.
- Oğuz, A. & Altun, E. (2013). Yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarına ve utangaçlık düzeylerine etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(6), 37-52.
- Önder, A. (2004). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama. Kuramsal temelli uygulama teknikleri ve örnekleri*. İstanbul: Epsilon.
- Özcan, H. (2004). *İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler dersi coğrafya konularının öğretiminde drama yönteminin kullanılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Paksu, A.D. & Ubuz, B. (2009). Effects of drama-based geometry instruction on student achievement, attitudes, and thinking level. *The Journal of Educational Research*, 102(4), 272-286.
- Rances, J. N. (2005). *Student perceptions of improving comprehension through drama as compared to poetry and fiction in college english freshman composition courses*. Unpublished doctoral dissertation, Widener University, Chester, PA.
- San, İ. (1998). *Türkiye’de yaratıcı drama çalışmalarının dünü ve bugünü*. II. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresinde sunulan bildiri. Ankara. ATAUM.
- San, İ. (1991, 25-27 Kasım). *Yaratıcı drama: Eğitsel boyutlar*. İzmir I. Eğitim Kongresi’nde sunulan bildiri, İzmir, Turkey.
- San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 573-582.
- Tanrıseven, I. & Aykaç, M. (2013). Üniversite öğrencilerinin yaratıcı dramanın kişisel ve mesleki yaşantılarına katkısına ilişkin görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(12), 329-348.
- Tüm, G. (2010). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde drama tekniğinin rolü. *Turkish Studies*, 5(3), 1898-1920.
- Yassa, A. (1999). High school involvement in creative drama. *Research in Drama Education*, 4(1), 37-49.
- Yazar, A., Çelik, M. & Kök, M. (2007). Okulöncesi eğitimde yaratıcı dramanın çocuğun gelişim alanlarına etkisi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 15-21.
- Yazıcı, T. & Demiroğlu, Ö. (2013). Okulöncesi öğretmen adaylarının drama eğitimi yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 115-141.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, S. (2013). Sosyal bilgiler öğretiminde bir yöntem olarak dramanın kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2), 123-145.
- YÖK (2006). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. 26.12.2014 tarihinde <http://acikarsiv.yok.gov.tr/handle/YOK/61?show=full> adresinden alınmıştır.

Yüksel, A., Kurtdede-Fidan, N., Tabak, N. & Karataş, S. (2010, 20-22 Mayıs). *Drama dersi alan sınıf öğretmenleri adaylarının dramaya ilişkin görüşleri*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri. Elazığ, Türkiye.

Extended Summary

Purpose

The purpose of this study is to examine preschool teacher candidates' views on drama as a course and a teaching method. Accordingly, in this research, it has been purposed to find answers for the below mentioned problems:

1. What do you think about drama? Please describe briefly.
2. Before completed this lesson what were your expectations from drama course?
3. Do you think that your expectations were met after completing the drama course? Why?
4. What are your suggestions to get more productivity from drama course ?
5. Which objectives would be more accessible by preschool students if drama method used in preschool?
6. What are your suggestions for increasing the frequency of use of drama method in the levels of education?

Method

The survey method was used in the study. The research data were collected using a standardized open-ended interview approach. Standardized open-ended interview form consisting of 6 open-ended questions were prepared by the researcher. The literature review was made during the preparation of the question. Afterwards similar investigations (Başçı and Gündoğdu, 2011; Güven, 2012; Kaba and Şimşek, 2012; Kılıçaslan and Gün, 2011; Ormancı and Ören, 2010) were examined and the interviews were made with students who had completed drama course in previous years. Prepared questions were examined in terms of internal validity and the level of understanding by presenting the views of the faculty members that gived drama course in Kafkas University, Faculty of Education.

Descriptive analysis was used to analyze the research data. Interviews were made asking standardized open-ended to teacher candidates. Interviews were recorded on audio tape recorder. Then, recorded interviews were translated into text, questions were determined as theme of the research, codes under the themes were created according to the responses to questions. The codes under theme were encoded by two faculty members -outside of researcher- who gived drama course in previous years. Consensus is provided for data analysis comparing these independent codes. The reliability of the research, was calculated using the formula Miles and Huberman (1994) 's proposed, $Reliability = \frac{Consensus}{Consensus + Dissidence}$ and the average reliability was determined as 81% of all questions.

Findings and Discussion

Examined the interview results obtained from teacher candidates participated in the research; 32% of teacher candidates described of drama as "animation activity". Likewise the research was conducted by Güven (2012), 4th and 5th grade of primary school teachers described of drama as "animation activity".

Before completing the drama course, teacher candidates participated in the research stated that their priority expectations from drama course were to develop the self-confidence . 96% of teacher candidates were announced that their expectations were met. The results obtained from the study is consistent with similar studies of this size results in the literature. Yassa (1999) concluded that creative drama develops social interaction and self-confidence. In the research 4% of teacher candidates stated that drama course did not meet their expectations due to lack of time and appropriate environmental opportunities for drama.

44% of preschool teacher candidates participating in this research have developed a suggestion to get more productivity from drama course. This suggestion is "appropriate physical environment should be ensured". Also teacher candidates have developed some suggestions to achieve this goal. This suggestions are: providing adequate tools, giving weight to stimulate activity, increasing the time of lesson, learning from experts in the field instructors, performing the drama work in different environments. Likewise the research, was conducted Kılıçaslan ve Gün (2011), teacher candidates state that drama course is given theoretically, practical studies about drama are not done, hours of drama course should be increased.

In this research teacher candidates state that if drama method is used in preschool, preschool students will easily reach some objectives such as be able to express himself/herself freely, use language effectively, develop self-confidence, provide a collaborative work environment, be able to communicate effectively, obey the rules, set up empathy, behave respectfully, develop vocabulary, creative thinking, critical thinking.

Preschool teacher candidates have developed some suggestions for the spread of drama. This suggestions are: drama course should be added to all levels of education, faculty members should be informed about the drama method, drama classes should be prepared in schools and students should be encouraged to drama, seminars should be organized about the importance of drama method, drama club should be established in schools.

Decision

According to the results obtained from this study, if drama is used effectively and efficiently as a teaching method or a discipline in preschool education levels, preschool students will be reach easily the objectives of preschool teaching education.
